

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

ΟΙ ΤΥΜΦΗΣΤΟΙ

Ἀνάμεσα δὲ τόσα πού γραφτήκανε στὶς ἡμερίδες τῆς Πόλης, αὐτὲς τὶς μέρες γιὰ τὸ γλωσσικὸ ζήτημα, λάμπουνε τρία ἄρθρα γραμμένα στὴν «Πρῶτα» ἀπὸ τὸν κ. Τυμφηστή. Ὅχι γιατί λένε καινούρια πράματα, μὰ γιατί δείχνουνε «ἐν συνόψει»—οὕτως εἰπεῖν—πὼς στριφογυρίζει τὸ στενὸ κεφαλάκι δούλων ἁπάντων τῶν κυρίων, πού ἀπὸ καιρὸ τώρα καταπιάνουνται νὰ κεραυνώσουνε τὴ δημοτικὴ μᾶς «ἀπαξ διὰ πάντας». Ὁ Τυμφηστής πού λέτε, εἶναι ὁ κ. Δ. Σ. Παπαδόπουλος, γνωστός στοὺς πολυαριθμοὺς ἀναγνώστες τῆς ἀθηναϊκῆς ἡμερίδας «Ἀστραπὴς» γιὰ τὴ «γλυκύθησσα» ποιημάτῳ του. Κάποτε ὁ «Νουμᾶς»—ὅταν ὁ μέγας ποιητῆς ἔβγαλε τὰ Ἀστραπιαῖα τραγούδια του σὲ βιβλίον—μάλιστ' ὅπως τοῦ ἀξίζει, καὶ καλὰ τὸν συγύρισε. Ὁ κ. Παπαδόπουλος, πού ἀκούγε κάθε μέρα ἀπὸ τοὺς διάφορους ἡμεριδογράφους τῆς Ἀθήνας, «πὼς ἤγγισε τὴν κορυφὴν τοῦ ἑλληνικοῦ Παρνασσοῦ», τὰ πῆρε δὲ κακὸ τὰ λόγια τοῦ «Νουμᾶ», καὶ καθὼς φάνηκε τώρα, τὸ φύλαγε μέσα του. Μιὰ λοιπὸν πού βρέθηκε στὴν Πόλην, νόμισε καλὸ ν' ἀνακατεφτῆ καὶ σὸ ζήτημα δὲ «γνώστης» πού εἶναι, μάλιστ' ἀπαντογνώστης κατὰ τὸ Κουρούπειον σύστημα. Ἀρχισε λοιπὸν καὶ αὐτὸς τὶς ψευτιές του. Ἀκούς τὴν Ἰλιάδα νὰν τὴ λένε οἱ ἀνόητοι Μαλλιαροὶ «ἰλιάδα τῶν μῦθου»; Ἀκούς τοῦτο; ἀκούς τῆλο; Ἀπορεῖ ὁ ἀνθρώπος, πὼς δὲ σκέφτηκαν οἱ δημοτικιστὲς τὰ τόσα σοβαρὰ πειρήματα πού σκέφτηκε αὐτὸς γιὰ τὴν καθαρεύουσα. Κι ἀραδιάζει τὶς σφίγες του. Μέσα σ' αὐτὲς βρίσκουμε πὼς «ἡ περιωπυμένη χρησιμεύει διὰ νὰ προφέρεται μακρότερον τὸ δι' αὐτῆς τονοῦμενον γράμμα», καὶ γι' αὐτὸ δὲν πρέπει νὰν τὴ βγάλουμε ἀπὸ τὴ μέση ἐμεῖς οἱ μαλλιαροί. Πὼς «δὲν εἶναι δι' ἐπιστημονικὰ συγγράμματα ἐνθα ἀπαιτεῖται μεγάλη περιγραφικότης, ἢ δημώδης, διότι διὰ ταύτης ἀκροθιγῶς θίγονται ἡ ὅλα τὰ πράγματα». Πὼς «ἡ καθαρεύουσα εἶναι εὐπλαστοτέρα τῆς ἀρχαίας» (Προδοσίαν διορθῶμεν ἐνταῦθα καὶ δάκτυλον). Πὼς ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἠννοεῖ εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ τὸν Ἡσίοδου, τὸν Ὀμηρον, τὸν Δημοσθένην, τὸν Ξενοφῶντα κτλ.» (Πισὸς λέει τὸ ἐναντίον); Ἐστερεὰ λέει καὶ γιὰ τὸν Πατριάρχη. Πὼς μᾶς ἀφώρισε, πὼς μᾶς ἔκαμε, πὼς μᾶς ἔδειξε. Ἀπάνου σ' αὐτὸ κ' οἱ ἄλλες Πολιτικὲς ἡμερίδες εἶδαμε πού γράψανε κάμποσα. Καὶ μάλιστ' αὐτὸ τὸ τελεγράφημα πού ἔστειλε ὁ Φυτῆς στὸν Πανιερώτατο γιὰ τὴ γιορτὴ του, εἶπανε πὼς θύμωσε ὁ Πατριάρχης, καὶ πὼς «ἀπεκάλεσε τὸν Φυτῆν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ φρενοβλαβεῖς». Στὰ γραφεῖα τοῦ «Νουμᾶ» ὑπάρχει γράμμα τοῦ Φυτῆ, μὲ τὴν ἀκόλουθη περικοπὴ πού εἶ-

ναι γιὰ δλους αὐτοὺς τοὺς ψεῦτες πατόκορφη ψυχρολουσία. «Τὸ τελεγράφημα πού ἀναφέρει ὁ Ταχυδρόμος πὼς ἔστειλα στὸν Πατριάρχη—γράφει ὁ Φυτῆς—καὶ μ' ἐλεεινολόγησε καὶ μὲ θεώρησε γιὰ τὸ φρενοκομεῖν, εἶτανε αὐτό: Μεγάλη τρικυμία. Τὸ καρδί κιντυνέβει σὸ πέλαιγο. Ἀγιάντα, γέρο καπετάνιο! Ἀπλάδῃ, βᾶστα καλὰ, στάσου γενναῖα, θάρρος γέρο καπετάνιο. Τόστειλα στὸν Πατριάρχη στὰ βουλγαρικά. Τὸν καιρὸ δηλαδὴ πού ἔσταζε αἷμα ἡ καρδίᾳ μας. Ὁ Πατριάρχης μ' ἀπάντησε μὲ γράμμα. Ὅχι μόνο δὲ μὲ ἐλεεινολόγησε, ἀλλὰ μ' ἐφαριστήσε καὶ μὲ διπλοφαριστήσε καὶ μούγραψε γιὰ χατήρι μου καὶ στὴ δημοτικὴ. Ὁ Πατριάρχης κ. Τυμφηστή—τ' ἀκούτε;—ἔγραψε καὶ στὴ δημοτικὴ. Τί πᾶτε λοιπὸν καὶ τὸν ἀνακατώνε καὶ αὐτὸν μέσα στὰ σοφὰ ἄρθρα σας;

Μὰ τὸ σπουδαιότερο ἐπιχείρημα τοῦ Τυμφηστοῦ εἶναι, πού ὀνοματίζει τοὺς διασημότερους μαλλιαροὺς, γιὰ νὰ δείξῃ βέβαια στὸν κόσμον ποιοὶ ἄσχημοι ἀνθρώποι «ἀνακινῶσι τοιοῦτον ζήτημα. Οἱ χυδαῖστοι αὐτοὶ εἶναι ὁ Ψυχάρης, ὁ Πάλλης, ὁ Παλαμᾶς, ὁ Μάνος, ὁ Γρυπάρης, ὁ Χατζόπουλος, ὁ Καρκαδίτσας, ὁ Ἐφταλιώτης, ὁ Θεοτόκης, ὁ Ταγκόπουλος, ὁ Φυτῆς, ὁ Φωτιάδης κλπ.» Συγκρίνατε τώρα αὐτοὺς—πού δὲν ἔχουν κανένα δικαίωμα στὴ νέα φιλολογία μᾶς—μὲ τὴν παρέα τοῦ Τυμφηστοῦ πού ἀγωνίζεται στὴν «Ἀστραπὴ» νὰ φτιάσῃ «Νεοελληνικὴν ποίησιν». Μπακανάκης, Φιλολογία, Ἀστρον, Μισοαντιδρῶν, Νίκος, Μαντζουρίδης, Δημητρίου, Τυμφηστής, Πανῶς κλπ. νὰ, οἱ μὴ χυδαῖστοι, οἱ μὴ μαλλιαροί, οἱ ἀληθεῖς ποιηταὶ τῆς νέας Ἑλλάδος!

Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο, ὅπως εἶπαμε, στριφογυρίζει τὸ στενὸ κεφαλάκι, αὐτουνῶν πού γαίνουν κάθε μέρα βρίζοντας τὴ δημοτικὴ, εἶτε στὶς ἡμερίδες, εἶτε στὰ καφενεῖα. Κι ἄλλοίμηνον, γιὰ τὴ δυστυχημένη Ρωμοσύνη, πολλοὶ Τυμφηστοὶ βρίσκονται στὴν Πόλην. Ὅμως καὶ στὴν Ἀθήνα πολλοὶ Τυμφηστοὶ εἶναι χωμένοι σὲ τύπον καὶ σὲ καφενεῖα καὶ στὴ Βουλὴ ἀκόμα....

ΑΒΥΔΗΝΟΣ

Τὸ ἀπὸ Δ. Ταγκόπουλου.

Τὴ ὥρατ' αὐτὴ μαλλί σου οἱ στεναγμοὶ τὰ χεῖδεαν τῆς Ἑλλάς σὰ σὲ θεωροῦσε Ἀδυθὴνὲ νὰ ψέλγῃς στ' ἀερογιάλι· λὲς κάρπιζαν τ' ἐπάρθενα τοῦ τέκνου τῆς Νεφέλης στήθια πού κάρυρα ἀρπαξὲ τῆς θάλασσης ἢ ἀρχαλῆ.

Ἀπὸ τοῦ Ἀέαντρου τῆ γενιά καὶ ἂν εἶσουν—σὺ δὲ θέλεις ἔλεος ν' ἀράξῃ ὁ πόθος σου μακρὺ σὲ χώραν ἄλλη μὲ τὴ λαχτήρα τῆς καρδιάς—κι εἶχες καρδίαν μεγάλη τὴ νύχτ' ἐπλεκεσ ρῆγινον στεφάνι τῆς Σαμέλης.

Στὰ μαῦρα μάτια σου ἔλαμπε τῆς λεβεντιάς ἡ πύρα καὶ στὴν παλαιότερα τὸ γυμνὸ κορμί σου ὁ Φωτοδότης θεωρῶντας, γιὰ καθρέπτισμα ἔλεε τῆς ἴδιας νιότης.

Τώρα ὦ καίμω!—ποιὸς φτόναγε τὴν ἰδικὴ σου μοῖρα; στὴ μάχη ἄγρια δαγκάνοντας τὴ γιγ βγήκε ἡ ψυχὴ σου καὶ ὄρνια καὶ λύκοι χαίρονται τὸ πύγκυλον κορμί σου.

Βόλος

ΤΑΚΗΣ ΣΑΡΑΚΗΝΟΣ

Ο ΝΟΥΜΑΣ,

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα ἀρ. 10. — Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸ φρ. 10.

20 λεπτὰ τὸ φύλλον 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ : Στὰ κίοςκια τῆς Πλατείας Συντάγματος, Ὁμόνοιας, Ἰπποδρόμου Οἰκονομικῶν, Σταθμοῦ Τροχιδρόμου, (Ὁφθαλμιατρετο), Βουλῆς, Σταθμοῦ ὑπόγειου Σιδηρόδρομου (Ὁμόνοια), στὸ καπνοπωλεῖο Μανωλακάκη (Πλατεία Στουρνάρα), Ἐξάρχεια, στὰ βιβλιοπωλεῖα «Ἐστίας» Γ. Κολάρου καὶ Σακέττου [ὁδὸς Σταθίου, ἀντικρὸ στὴ Βουλὴ]. Στὸ Βόλο, βιβλιοπωλεῖο Χριστόπουλου.

Ἡ συνδρομὴ πλερώνεται μπρὸστὰ κ' εἶναι ἐνὸς χρόνου πάντα

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Νόμος καὶ Δημοκρατία—Βιβλία καὶ γουρούνια—Ὁ πυρήνας—Ὁ Νικολάκης Σπανιωτῆς—Τὸ ἄρθρον τῆς «Θεσσαλίας»—Εἶστε μαλλιαροὶ;

Ὁ ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ Παυλοπούλου καταδικάστηκε τὴν περασμένη βδομάδα σὲ σαράντα μερῶν φυλάκιση, γιατί ἔταν καταστράφηκε ἡ Ἀρχαία ἀπὸ τὸν Βουζυράρον βρέθηκε πὼς φταῖε ἡ Βασιλεία καὶ τὴν ἔβρισε ἀδιάντροπα σὲ κίπιν ἔθνικὸν συλλληγηθῆ. Κατὸ παιδί δὲν εἶναι ὁ Παυλοπούλου καὶ οὐτε πιστεύουμε νὰχε τίποτα προσωπικὸ μὲ τὴ Βασιλεία. Τὴν ἔβρισε ὅμως πάντοτε, ὅταν τοῦ παρουσιάστηκε κατάλληλη περίσταση, τὴν ἔβρισε στὴ Βαγγελικῆ, ὄντας φοιτητῆς ἀκόμα καὶ βρίζοντας τὴ Βασιλίτσα, ὄχι μονάχα ὡς Βασιλίτσα ἀλλὰ καὶ ὡς γυναῖκα, τὴν ἔβρισε δεύτερη φορὰ προσφωνόντας τὸ μακαρίτη Νυελιγιάνην, σ' ἐκλογικὲς παραμονές, μὲ τὰ λόγια «Ἡγγικεν ἡ ὥρα νὰ ζητηθῶσι τριάκοντα πέπτε ἔκτον εὐθύναι», τὴν ἔβρισε καὶ στὸ Ἐθνικὸν συλλληγηθῆ τῆς Ἀρχαίας—καὶ πάντα, εἶπαμε, ὄχι ἀπὸ προσωπικὸς λόγους, μὰ ἀπὸ δημοκρατικῶς.

Γιατί καὶ ὁ κοπιούλης δικηγόρος, μελετώντας τὴ γῆρῳ του, εἶδε πὼς πολλοὶ—καὶ τενεκίδες μάλιστα οἱ περισσότεροι—ἀναδειχθήκανε καὶ γνήκιαν καὶ Προστυπουροὶ καὶ Πρόεδροι Βουλῆς καὶ ἔσαν ἐπάλληλοι, ὄχι γιατί τάξιζαν, ἀλλὰ γιατί ἀγκυλώσαν τὸ Ραμπαραδιανὸν βρίζοντας ὅτι βρίσκονται ὄσω ἀπὸ τὴν Ἀρχὴ καὶ γιέροντας, ὄταν ψωριάρικα σκυλιά, ὅταν τοὺς ἀνοίχτει ἡ Αἰδέτορα. Γιατί λοιπὸν νὰ μὴν τὸ κάνει καὶ ἡ ἀφεντιά του, ὅτι στὴ Βαγγελικῆ ὁ Νόμος εἶχε, φαίνεται, μουδιασμένα τὰ χεῖρα του καὶ δὲν τὸν βρπαξε ἀπὸ τὸ μακρὸ, καὶ ὅταν ὄστερα, ὅτι σαλιάρει τὸ «Ἡγγικεν ἡ

σαλί. Τὴ νύχτ' αὐτὴ κρεβάτι, στοίβαζε τὰ παπλώματα, τὶς κουβέρτες καὶ τὰ χράμια, χωρὶς ποτέ τῆς νὰ ζεσταθῆ. Τὸ μόνο πού τῆς ἀρεξε, νὰ σεβρίρη στὸ τραπέζι, ὄαν καὶ πρῶτα, γιατί σεβρίρισε μιὰ δυὸ φορές στὸ πρόγεμα, καὶ μάλιστ' ὁ κ. Ἀντρέας τὴν ἔβαζε νὰναπάθεται λιγάκι ἀπὸ τὸ ἕνα πιάτο στᾶλλο σ' ἕνα σκαμνάκι, τῆς ἔλεγε κιόλας πὼς τίποτα δὲν εἶναι καὶ πὼς σίγουρον θὰναῤῥώσῃ. Ἀμέ, τί πιὸ σίγουρον ὑπάρχει ἀπὸ καλὸ ἀφέντη καὶ ἀπὸ δυὸ γιατροὺς πού προσμένουνε ἀνάῤῥωση; Πιὸ σίγουρον γιὰ νὰ σὲ σκοτώσῃ, πρᾶμα στὸν κόσμον δὲν ὑπάρχει.

Τὴν κεριακὴν, δεκατέσσερες τοῦ Τρυγητῆ, ἀπὸ τὸ πρῶτ' ἡμερῶν τὴν ἔπιασε θέρμη. Δεῖλα, ἐπειδὴ καὶ συλλογιότανε πάντα τοὺς δυὸ γιατροὺς, εἶπε ὁ Ἀντρέας πὼς ἴσως νὰ φωνάξουνε καὶ τὸ γιατρὸ τῆς Κερμαρίας, νὰ δῆ, νὰ τῆς δώσῃ κάτι, νὰ περασῃ. Ὁ γιατρός τῆς Κερμαρίας, ὁ κ. Μπόννος, εἶταν ἕνας νέος πού μὲ τὰμαζάκι του ἔτρεχε δῶθε κείθε στὰ περιχώρια, νὰ κάμῃ ἔννοεῖται ὅτι δουλειὰ καὶ ἂν τύχαινε, πόδι νὰ σιάξῃ, σὲ ἀνάγκη καὶ νὰ κόψῃ, δόντι νὰ βγάλῃ, γυναῖκα νὰ γεννήσῃ, καμιά λαβωματιά νὰ δέσῃ. Χοντρή γιαντρικὴ, πού τὴ γνώριζε ὁ ἄθρωπος ὡραῖα. Σὺν ἤρθε ὅμως στοῦ κ. καθη-

γητῆ, σὰ μυρίστηκε ἀῤῥώστη ἀπὸ τὰ Παρίσια, πού ἄλλο φρόνιμα ζήτησε νὰ τοῦ δείξουνε τὶς συνταγὰς, καὶ ἄμα ἔνοιωσε πὼς γιὰ φυματίωση ὁ λόγος, ἀμέσως, ἐπειδὴ δὲν τοῦ ἔλειπε μήτε ἀπόφαση μήτε νοῦς, διώρισε νὰ τὴ θρέψουνε μὲ χυμὸν στυμμένο ἀπὸ κρέας, ἀπὸ ὄρεξη γιὰ τίποτα δὲν εἶχε. Τὸ χάρηκε ὁ κ. Ἀντρέας, σωστὸ τοῦ φάνηκε, καὶ ὁ γιατρός ἔφυγε. Μὰ ἡ Κατινούλα τοὺς εἶπε τότες πὼς τὸ κρεοζούμι δὲν τὸ σηκώνει τὸ στομάχι τῆς, καὶ πρόστεσε, μὲ χαμόγελο γλυκὸ, πὼς τοὺς παρακαλεῖ νὰ μὴν τῆς δώσουνε, γιατί φοβᾶται νὰ τὸ δῆ καὶ στὰ μάτια, τόσο τὸ συχαινεται.

Πρῶτη φορὰ, θάρρῳ, πού ὁ κ. Ἀντρέας ἀνακατεβότανε ἀπατός του στὴ δίαιτα, στὶς λεπτομέρειες τῆς ἀῤῥώστιας. Βρέθηκε καὶ, στὴ βίβλιτα τοῦ κ. Μπόννου, ἔκρυψε τῆς Κατινούλας τὰ λόγια, παραξενεφτήκα. Θέλησε νὰ μάθῃ ἀπὸ πού τῆς ἐρχότανε ἡ ἀηδία γιὰ τὸ ζουμί, πού εἶναι καλὸ πρᾶμα καὶ ἐφκολα πίνεται. Μισὸ λοιπὸν ἀπὸ ἐπιστημονικὴ περιέργεια, μισὸ ἀπὸ σέβας γιὰ τοῦς μεγάλους γιατροὺς τοῦ Παρισίου, στοχάστηκε νὰ φέρῃ καὶ γιατρὸν πιὸ προκομμένο, γιατρὸ πού νὰπαγγέλνεται ὄχι πιά σὲ χωρὶ ὄαν τὴν Κερμαρία, μὰ σὲ πολιτεία, ὄσο μικρὴ καὶ ἂν εἶναι. Ἰσια ἴσια, δεκατέσσερα χι-

λιόμετρα δρόμο ἀπὸ τὸ Χαμονοκόρφι, ἐκεῖ πού τέλειωνε καὶ ὁ σιδηρόδρομος, στὸ Λ.... μιὰ πολιτοῦλα δυόμισυ χιλιάδων ψυχῶν, ξέρανε τὸν κ. Μαλαμέ, πού πέσει φρόντισε κιόλας γιὰ ἕνα βήχα τῆς Μοιρίτας. Γιατρός μὲ ὑπόληψη καὶ μὲ ὄνομα. Νὰ δοκιμάσουνε, μὲ καὶ δὲ διώρισε ὁ κ. Μπόννος ὅτι ἐπρεπε, καθὼς φαίνεται. Μήνησε τοῦ κ. Μαλαμέ τὴν ἴδια μέρα, καὶ παρουσιάστηκε ὁ γιατρός τὴν τρίτην, δεκάξῃ τοῦ Τρυγητῆ, δηλαδὴ μῆνα σωστὸ ἀφότου κατέβηκε στὸ ζοχικὸ ἡ Κατινούλα.

Ὁ κ. Μαλαμέ εἶτανε ἄθρωπος τριάντα ἑπτὰ χρονῶν, κοντούτσικος, παχουλός, μὲ μουστάκι μαῦρο, χωρὶς γένεια, καὶ ἕνα πετὸ καὶ κάτι μάγουλα πού μιάζανε πηχτὰ πηχτὰ, μεστὰ ζωὴ καὶ δύναμη. Τὰ μάτια ἔξυπνα, βαθιά καὶ συλλογιμένα. Εἶχε σπουδάσει στὸ Παρίσι, ὅπου σπουδάζουνε ὄλοι. Δὲν τάξιώθηκε νὰ μπῆ ἰατροκομῆ στὸ νοσοκομῆο, πού εἶναι τὸ καλλίτερον σχολεῖο καὶ περὶ γιὰ τίτλος, ἐπειδὴ ἄρχινὰ τὰ χρηματικὰ του καὶ χρέος του νὰ κερδίσῃ λίγους παραῤῥες γιὰ τοὺς γονίους του. Ἀποκαταστήθηκε νέος ἀκόμη στὸ Λ.... Πέτυχε γλήγορα. Τὸν θέλανε τώρα παντοῦ, καὶ κάμποση πείρα, μὲ τὸν καιρὸ, κάμποσα μαθήματα πού τὰ παίρνεις, ἄμα ξέρεις, ἀπὸ τὴ φύση πολὺ πιὸ σίγουρα